

ПЕРЕДУМОВИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЕФЕКТИВНОЇ СТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

ПЕРЕДУМОВИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЕФЕКТИВНОЇ СТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті розглянуто передумови формування концепції ефективної структури національної економіки, що доводяться результатами досліджень трансформаційних зрушень. Визначено основи побудови концепції ефективної структури національної економіки України.

Ключові слова: національна економіка, сільське господарство, трансформація, трансформаційні зрушення, галузі економіки, економічна система.

В статье рассмотрены предпосылки формирования концепции эффективной структуры национальной экономики, которые являются результатами исследований трансформационных сдвигов. Определены

основы построения концепции эффективной структуры национальной экономики Украины.

Ключевые слова: национальная экономика, сельское хозяйство, трансформация, трансформационные сдвиги, отрасли экономики, экономическая система.

In the article the prerequisites for the formation of the concept of an effective structure of the national economy, the research brought transformational changes. Determined bases of the concept of efficient structure of national economy of Ukraine.

Key words: national economy, agriculture, transformation, transformational changes, economics, economic system.

УДК 332.14(477)

Потравка Л.О.

к.е.н., доцент, докторант
Херсонський державний аграрний
університет

Постановка проблеми. Дослідженнями встановлено, що в Україні сформувалися передумови скорочення реального сектора економіки на основі структурних дисбалансів національної економіки, що викликало появу можливих негативних наслідків. Динаміка структури національної економіки України не відповідає загальним закономірностям структурних зрушень, характерних для розвинутих країнах світу, сутність яких полягає у зростанні частки високотехнологічних виробництв промисловості, фінансових послуг, соціально орієнтованих видів економічної діяльності, з першочерговим значенням наукоємних, високотехнологічних галузей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних проблем та прикладних завдань формування оптимальної структури національної економіки висвітлено в наукових працях відомих вітчизняних дослідників: В. Геєця, Л. Шинкарук, В. Вишневського, Я. Жаліна, С. Єрохіна, Б. Кваснюка, І. Крючкової та ін.

Постановка завдання. Мета статті – на основі проведення трансформаційних зрушень економічної системи у цілому та сільського господарства зокрема визначити концепцію ефективної структури національної економіки України.

Вклад основного матеріалу дослідження. Диспропорції структури економіки України негативно впливають на розвиток економічної системи в довгостроковому періоді, що формує передумови високих ризиків ведення бізнесу. Високий рівень інтеграції економіки України в бік сировинних ринків слід уважати обмежувачами для стабільного функціонування передових висо-

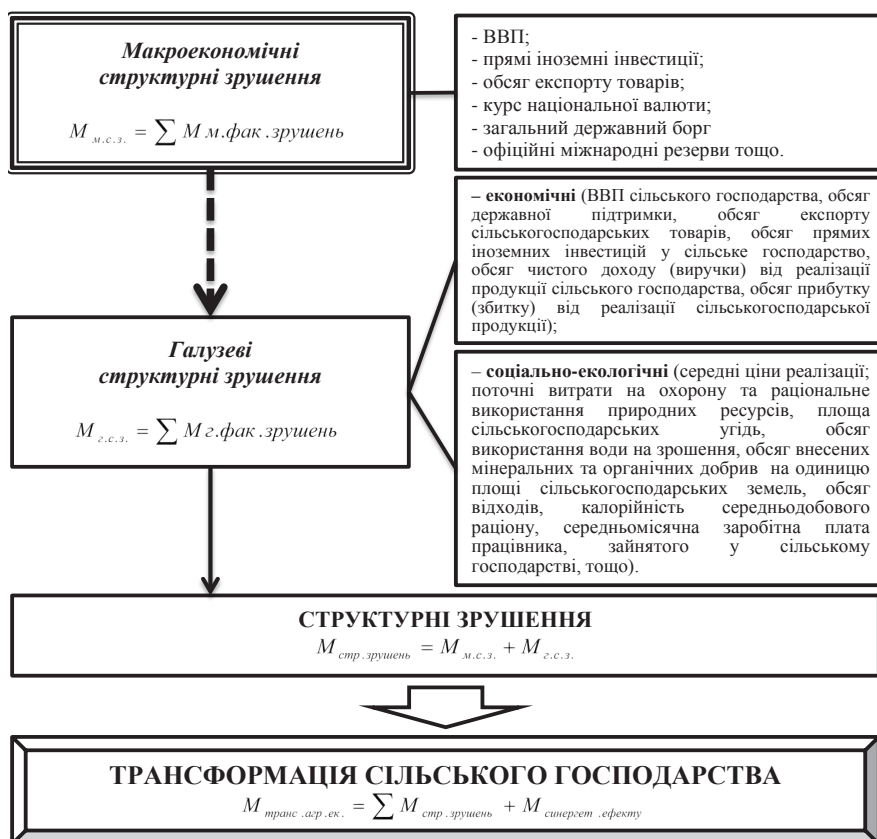

Рис. 1. Показники трансформації сільського господарства

Джерело: розроблено автором

котехнологічних галузей. Стійким видом економічної діяльності залишається виробництво сільськогосподарської продукції.

Значний вплив на функціонування сільського господарства здійснюють зовнішні фактори і стан національної економіки країни. Своєю чергою, це обумовлює необхідність дослідження макроекономічних показників трансформацій, зокрема ВВП, прямих іноземних інвестицій, обсягу експорту товарів, курсу національної валюти тощо. Важливе значення має здійснення розрахунків трансформаційних зрушень для визначення перебігу трансформацій економічної системи. Дослідженнями визначено (табл. 1), що в 2013 р. трансформаційні зрушення були найменш активними.

Значення індексу макроекономічних структурних зрушень протягом досліджуваного періоду значно змінювалось та мало неоднакову динаміку. Протягом 2010–2015 рр. найсуттєвішими були трансформаційні зрушення в 2015 р.

Серед досліджуваних показників макроекономічних зрушень маса зрушення експорту товарів, прямих іноземних інвестицій та офіційних міжнародних резервів у середньому була несуттєвою (відповідно, -0,3 млрд. дол. США, 0,6 млрд. дол. США та -2,2 млрд. дол. США). Значно зросла маса зрушень курсу національної валюти (від 3,2 грн./100 дол. США в 2011 р. до 995,8 грн./100 дол. США в 2015 р.), що в середньому становило 278,2 грн./100 дол. США.

Таблиця 1

Макроекономічні трансформаційні зрушення економічної системи України

Показник	Рік						Середнє значення
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ВВП країни, млрд. грн.:	1079,34	1299,99	1404,7	1465,2	1566,73	1979,5	1465,9
Маса структ. зрушень (М)	169,2	219,5	104,7	60,5	101,5	412,8	178,0
Індекс структ. зрушень (I), %	-487,5	129,7	47,4	57,8	167,7	406,3	53,6
Швидкість протікання (V)	203,9	50,3	-116,0	-44,1	41,0	311,2	74,4
Інтенсивність структ. зрушень (E)	34510,7	11038,3	-12139,2	-2672,3	4162,83	128472	27228,7
Індекс інфляції, %	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	143,3	113,7
Маса структ. зрушень (М)		-4,5	-4,8	0,7	24,4	18,4	6,8
Швидкість протікання (V)			-0,3	5,5	23,7	-6,0	5,7
Інтенсивність структ. зрушень (E)			1,44	3,85	578,28	-110,4	118,3
Офіційні міжнародні резерви, млрд. дол. США	34,6	31,7	24,5	20,4	7,5	13,3	22,0
Маса структ. зрушень (М)	8,1	-2,9	-7,2	-4,1	-12,9	5,8	-2,2
Індекс структ. зрушень (I), %	2,02	-35,5	250,3	56,9	314,6	-45,0	108,3
Швидкість протікання (V)	4,1	-11,0	-4,3	3,1	-8,8	18,7	0,3
Інтенсивність структ. зрушень (E)	33,21	31,57	31,13	-12,71	113,52	108,46	50,9
Державний та гарантований державою борг, млрд. грн.	432,2	473,1	515,5	584,1	1100,6	1571,8	779,6
Маса структ. зрушень (М)	115,3	40,9	42,4	68,6	516,5	471,2	209,2
Індекс структ. зрушень (I), %	90,5	35,5	103,7	161,8	752,9	91,2	205,9
Швидкість протікання (V)	-12,07	-74,4	1,5	26,2	447,9	-45,3	57,3
Інтенсивність структ. зрушень (E)	-1391,7	-3043	63,60	1797,32	231340,4	-21345,4	34570,2
Курс національної валюти (середній за період), грн./100 дол. США	793,56	796,76	799,1	799,3	1188,67	2184,47	1093,6
Маса структ. зрушень (М)		3,2	2,3	0,2	389,4	995,8	278,2
Індекс структ. зрушень (I), %			73,1	8,5	194685,0	255,7	48755,6
Швидкість протікання (V)			-0,9	-2,1	389,2	606,4	248,2
Інтенсивність структ. зрушень (E)			-2,0124	-0,428	151531,1	603883	188852,9
Прямі іноземні інвестиції, млрд. дол. США	44,7	49,4	54,5	58,2	45,9	43,4	49,4
Маса структ. зрушень (М)	4,6	4,7	5,1	3,7	-12,3	-2,5	0,6
Індекс структ. зрушень (I), %	102,2	102,2	108,5	72,5	-332,4	20,3	12,2
Швидкість протікання (V)	0,1	0,1	0,4	-1,4	-16,0	9,8	-1,2
Інтенсивність структ. зрушень (E)	0,5	0,5	2,04	-5,18	196,8	-24,5	28,4
Обсяг експорту товарів України, млрд. дол. США	51,4	68,4	68,8	63,3	53,9	38,1	57,3
Маса структ. зрушень (М)	11,7	17,0	0,4	-5,5	-9,4	-15,8	-0,3
Індекс структ. зрушень (I), %	-44,3	145,3	2,4	-1375,0	170,9	168,1	-155,4
Швидкість протікання (V)	38,1	5,3	-16,6	-5,9	-3,9	-6,4	1,8
Інтенсивність структ. зрушень (E)	445,8	90,1	-6,64	32,45	36,66	101,1	116,6

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Особливої уваги потребує індекс структурного зрушення даного показника, значення якого в 2011–2013 рр. не перевищувало 3,2 грн./100 дол. США, а в 2014 р. становило 194,7 рази і фактично засвідчує збільшення маси зрушення майже у 2 тис. разів. Окрім того, швидкість протікання трансформації у валютній системі в 2012–2013 рр. відображала покращання значення показника (від -2,1 до -0,9 грн. за 100 дол. США за рік), а в 2015 р. становила 606,4 грн. за 100 дол. США за рік [5]. Такі показники свідчать про перехід на новий етап трансформації економічної системи України.

Маса трансформаційних зрушень офіційних міжнародних резервів України в 2011–2014 рр. характеризувалася зменшенням показника, а в 2015 р. збільшилась і становила 5,8 млрд. дол. США, що забезпечило середнє його значення на рівні 22,2 млрд. дол. США. Дані засвідчують відсутність трансформаційних процесів, що, своєю чергою, свідчить про наявність протиріч із попередніми показниками. Про зміну даного показника свідчить індекс структурного зрушення, значення якого в 2010 р. становило 2,02%, а в 2014 р. – 214,6%. Збільшення обсягу міжнародних резервів у 2015 р. на 5,8 млрд. дол. США забезпечило значну швидкість протікання структурного зрушення – 18,7 млрд. дол. США на рік.

Вагомим фактором макроекономічних трансформацій було збільшення державного та гарантованого державою боргу, обсяг якого протягом 2010–2015 рр. збільшився більш ніж у три рази. Встановлено, що маса трансформаційного зрушення даного показника має додатне значення, а тому характеризує постійне збільшення його обсягу. Індекс трансформаційних зрушень мав найменше значення в 2011 р. (35,5%), а найвище – у 2014 р. (752,9%). Найнижче значення показника за швидкістю протікання зрушення було в 2011 р. – -74,4 млрд. грн. на рік, у 2013 р. його значення збільшилось і становило +26,2 млрд. грн. на рік, у 2014 р. досягло найвищого значення – +447,9 млрд. грн. на рік. У звітному році спостерігалася тенденція до зниження темпу зрушення у розмірі -45,3 млрд. грн. на рік.

Наступним важливим етапом дослідження є визначення маси структурного зрушення ВВП країни, яка в 2010–2013 рр. поступово знижувалась (від 169,2 млрд. грн.

до 60,5 млрд. грн.), але в 2014–2015 рр. збільшилася до 412,8 млрд. грн. Також у 2015 р. швидкість протікання трансформаційного зрушення ВВП країни була найактивнішою і становила 311,2 млрд. грн. на рік. У 2012 р. його значення було на рівні -116 млрд. грн. на рік.

Дослідженнями трансформації обсягу експорту товарів доведено, що в 2010–2015 рр. середня швидкість її перебігу становила -8,2 млрд. дол. США на рік. Дані зміни спровоковані високою швидкістю зрушення в 2010 р. (38,1 млрд. дол. США) та різким падінням у 2012 р. (-16,6 млрд. дол. США). Також досить складним виявився стан трансформації прямих іноземних інвестицій, швидкість протікання зрушення яких у 2014 р. становило 16 млрд. дол. США за маси зрушення -12,3 млрд. дол. США

Порівняння швидкості макроекономічних структурних зрушень дає змогу виявити відсутність стабільності в їх формуванні в динаміці, але визначає загальну тенденцію в період 2010–2015 рр. (рис. 2). Так, у 2011–2013 рр. відбувалось зниження швидкості трансформації відносно 2010 р., а в 2014 р. – помітне зростання державного та гарантованого державою боргу до позначки 447,9 млрд. грн., на рік або 1,2 млрд. грн. на день. Звернемо увагу, що така швидкість макроекономічного зрушення характеризує кризовий стан національної економіки, оскільки свідчить про невизначеність вектору розвитку економіки.

Дане положення підтверджено фактичними результатами діяльності підприємств у 2014–2016 рр., різким зниженням вартості національної

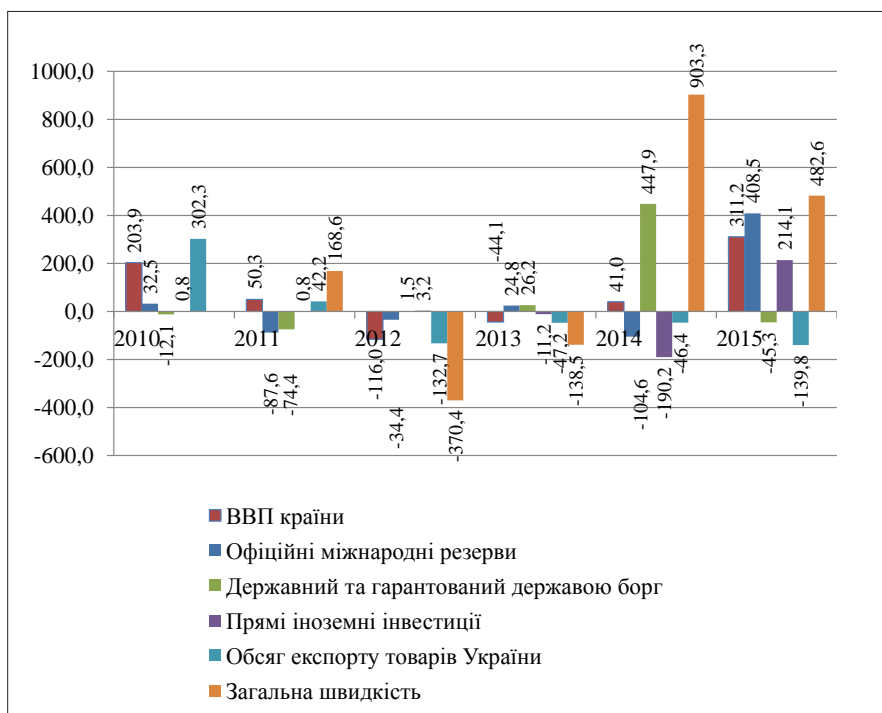

Рис. 2. Швидкість макроекономічних структурних зрушень, млрд. грн. на рік

Джерело: розраховано автором за даними [5]

валюти (маса структурного зрушення курсу національної валюти становила 995,8 грн./100 дол. США і віддзеркалює різке її знецінення) та скороченням експорту на -139,8 млрд. грн. за рік.

Особливої уваги потребує аналіз трансформації за більш довгостроковий період (2005–2014 рр.) за такими показниками, як ВВП, курс національної валюти, прямі іноземні інвестиції та обсяг експорту товарів. Так, відносно обсягу ВВП України в 2005–2008 рр. виявлено поступове збільшення маси трансформаційного зрушення, після значного спаду в 2009 р. (маса структурного зрушення – -34,7 млрд. грн.) спостерігалось збільшення в 2010–2011 рр., а період 2012–2013 рр. характеризувався зниженням показників (табл. 2). Інтенсивність структурного зрушення ВВП країни досягла максимального рівня в 2010 р. (34 510,7 млрд. грн. на рік), а мінімуму – у 2012 р. (12 045,8 млрд. грн. на рік), що свідчить про перехід економіки на новий етап трансформації, який можна назвати посткризовим.

Аналіз тенденцій зрушень обсягу експортної торгівлі є наступним важливим елементом в оцінці макроекономічних трансформаційних зрушень, що дає змогу виявити потенційні можливості сільськогосподарства (табл. 3) як основної експортної галузі на сьогоднішній день. Визначено, що в період 2005–2014 рр. маса трансформаційного зрушення показника обсягу експортної торгівлі характеризувалась значним зниженням у 2009 р. (-26,4 млрд. дол. США) та в 2012–2015 рр., а у звітному році досягла рівня -15,8 млрд. дол. США.

Галузеві економічні структурні зрушення варто аналізувати за критерієм ВВП сільськогосподарства, обсягу державної підтримки, обсягу експорту сільськогосподарської продукції, обсягу прямих іноземних інвестицій у сільське господарство, обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції сільськогосподарства, обсягу прибутку (збитку) від реалізації сільськогосподарської продукції (табл. 4). Дослідженнями визначено, що

Таблиця 2

Трансформаційні зрушення ВВП України, млрд. грн.

Показник	Рік										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ВВП	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1411,2	1454,9	1566,7	1979,5
М	96,3	102,7	176,6	227,3	-34,7	169,2	219,5	109,2	43,7	111,8	412,8
I		106,6	171,9	128,7	-15,3	-487,5	129,7	49,7	40,0	255,9	406,3
V		6,4	73,9	50,7	-262,0	203,9	50,3	-110,4	-65,5	68,1	311,2
E		653,4	13045	11536	9095,5	34511	11038	-12046	-2860	7613,8	128472

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Таблиця 3

Трансформаційні зрушення експорту товарів, млрд. дол. США

Показник	Рік										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Експорт товарів	34,2	38,4	49,3	66,1	39,7	51,4	68,4	68,8	63,3	53,9	38,1
М	1,5	4,2	10,9	16,8	-26,4	11,7	17,0	0,4	-5,5	-9,4	-15,8
I		280,0	259,5	154,1	-157,1	-44,3	145,3	2,4	-1375	170,9	168,1
V		2,7	6,7	5,9	-43,2	38,1	5,3	-16,6	-5,9	-3,9	-6,4
E		11,3	73,0	99,1	1140,5	445,8	90,1	-6,6	32,5	36,7	101,1

Джерело: розраховано автором за даними [5]

маса трансформаційних зрушень у сільському господарстві у 2014 р. становила 93,2 млрд. грн., а у попередньому році – 5,3 млрд. грн.

Важливим показником трансформації сільського господарства є зміна вартості валової про-

дукції, яку слід уважати критерієм визначення етапу трансформації, оскільки за своєю економічною сутністю ним визначаються вартісне вираження основної, побічної і супутньої продукції рослинництва і тваринництва, приріст незавершеного

Таблиця 4

Трансформаційні зрушення ВВП сільського господарства (у фактичних цінах), млрд. грн.

Показник	Рік									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ВВП с.г.	40,6	40,9	47,2	64,7	65,8	80,4	106,6	109,8	128,7	160,5
М	3,3	0,3	6,3	17,5	1,1	14,6	26,2	3,2	18,9	31,8
I		9,6	2009,6	278,3	6,3	1327,3	179,5	12,2	590,6	168,3
V		-3,0	6,0	11,2	-16,4	13,5	11,6	-23,0	15,7	12,9
E		-0,9	37,6	196,4	-18,0	197,1	303,9	-73,6	296,7	410,2

Джерело: розраховано автором за даними [5]

Таблиця 5

Структурні зрушення валової продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010 р.), млрд. грн

Показник	Рік									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Валова продукція, всього:	179,6	184,1	172,1	201,6	197,9	194,9	233,7	223,2	252,8	251,4
М	0,2	4,5	-12,0	29,5	-3,7	-3,0	38,8	-10,5	29,6	-1,4
I		2250	-266,7	-245,8	-12,5	81,1	-1293	-27,1	-281,9	-4,7
V		4,3	-16,5	41,5	-33,2	0,7	41,8	-49,3	40,1	-31,0
E		19,4	198,0	1224,3	122,8	-2,1	1621,8	517,7	1187	43,4
у тому числі:										
рослинництва	114,5	116,6	106,0	136,3	129,9	124,6	162,4	149,2	175,9	177,7
М	-3,0	2,1	-10,6	30,3	-6,4	-5,3	37,8	-13,2	26,7	1,8
I		-70,0	-504,8	-285,8	-21,1	82,8	-713,2	-34,9	-202,3	6,7
V		5,1	-12,7	40,9	-36,7	1,1	43,1	-51,0	39,9	-24,9
E		10,7	134,6	1239	234,9	-5,8	1629	673,2	1065	-44,8
тваринництва	65,1	67,5	66,1	65,3	68,0	70,3	71,3	74,0	76,9	73,7
М	3,2	2,4	-1,4	-0,8	2,7	2,3	1,0	2,7	2,9	-3,2
I		75,0	-58,3	57,1	-337,5	85,2	43,5	270,0	107,4	-110,3
V		-0,8	-3,8	0,6	3,5	-0,4	-1,3	1,7	0,2	-6,1
E		-1,9	5,3	-0,5	9,5	-0,9	-1,3	4,6	0,6	19,5

Джерело: розраховано автором за даними [5].

виробництва галузей і вартість вирощування за рік молодих культурних насаджень (до вступу їх у період плодоношення). Таким чином, трансформаційні зрушення валової продукції сільського господарства характеризують збереження сільського господарства як системи на тому етапі розвитку, який охоплює період 2005–2014 рр. (табл. 5). Найнижчий рівень маси трансформаційних зрушень валової продукції спостерігався в 2007 р. (-12 млрд. грн.), а найвищий рівень виявлено в 2008 р. та 2013 р. (відповідно, 29,5 млрд. грн. та 29,6 млрд. грн.).

У розрізі видів валової продукції сільського господарства трансформаційні процеси характеризувалися суттєвими відмінностями. Зокрема, для валової продукції рослинництва характерні значні коливання маси структурного зрушення від низьких (-10,6 млрд. грн. та 13,2 млрд. грн. у 2007 р. та 2012 р. відповідно) до високих (37,8 млрд. грн. у 2011 р.) значень показника. Діапазон відхилень маси структурного зрушення валової продукції тваринництва знаходився в межах від найнижчого (-1,4 млрд. грн. у 2007 р.) до найвищого (3,2 млрд. грн. у 2005 р.). Таким чином, динаміка швидкості структурного зрушення за даними видами продукції суттєво відрізняється.

Ефективне здійснення структурних трансформацій аграрного сектора України може бути досягнуто за умови розробки державними органами дієвої структурної політики. Важливим кроком щодо її формування є побудова нової концепції ефективної структури аграрного сектора, яка надасть можливості окреслити цільові орієнтири розвитку галузей сільського господарства, основні завдання, напрями, визначити інструментарій та механізми реалізації [1; 2]. Концепція має відповідати принципам комплексності та цілісності, диференціації об'єктів управління, селективності та пріоритетності, конкретності цілей та орієнтирів, забезпеченості законодавчою базою.

Комплексний підхід передбачає формування нового структурного вигляду аграрного сектора на основі єдності соціальної та економічної сфер у період проведення реформ, що є основними етапами структурних трансформацій. Перехід на систему єдності соціального та економічного є головною передумовою синергетичного ефекту структурних трансформацій, що буде виражений у творчих ресурсах. Відносно аграрної сфери це означає забезпечення узгодження пріоритетів і тактики структурних трансформацій з орієнтацією на соціальну сферу та високу ступінь їх ефективності.

Проведеними дослідженнями в межах концепції самоорганізації встановлено, що особливої уваги заслуговує вплив внутрішніх факторів, оскільки їх ігнорування є основним недоліком даної концепції. У сучасних умовах функціонування економічної системи України до впливових факторів слід від-

нести проведення антитерористичної операції та окупацію Автономної Республіки Крим і м. Севастополь. У зв'язку з цим відбулися зміни зовнішньоекономічної політики стосовно Росії та перегляд євроінтеграційного вектора в бік зміцнення політичних та економічних зв'язків. Таким чином, у процесі досліджень визначено фактори зовнішнього та внутрішнього вливу, які мають політичну природу та формують напрями розвитку економічної системи України.

В усіх державних програмах середньо- та довгострокових періодів особлива увага приділялася питанням структурної та інвестиційної політики. Пошук рішень здійснювався з позиції ліберальної та структурно-модернізаційної концепції. Згідно з першою концепцією, яка виходить з лібералізації цін та приватизації державної власності, першочергове значення має припинення інфляції, що провокується заходами жорсткої грошово-кредитної та фінансової політики в умовах відкритої економіки, мінімального державного втручання і валютних зовнішніх запозичень. У цьому разі інфляція спонукала подальше соціальне розширення населення в бік падіння рівня життя висококваліфікованих працівників. У цей період роль держави мала пасивний характер відносно управління соціально-економічними процесами [5; 6].

Структурно-модернізаційною концепцією першочергово визначаються оновлення технологій виробництва та структурна перебудова сільського господарства. Згідно з її засадами, акцентування здійснюється на внутрішній ринок, зростання споживчого попиту на продукти харчування, розширення суспільного виробництва, яке сприяє поступовому зниженню інфляції та підвищенню якості життя сільського населення. Концепцією передбачається збереження достатньо активної ролі держави щодо визначення цілей та пріоритетів розвитку основних галузей сільського господарства, її завдань як інвестора у формуванні крупного національного капіталу та виконання ролі гаранта збереження ключових систем життєзабезпечення населення [5]. У цьому контексті держава визначає пріоритетність напрямів розвитку сільського господарства, водночас підтримуючи приватну власність та механізми ринкового ціноутворення, здійснює пошук вирішення завдань соціального та економічного розвитку. Головною метою тісної взаємодії інституту приватної власності та держави є забезпечення продовольчої безпеки та ефективного функціонування на світовому ринку продовольства.

На практиці державне регулювання реалізувалося згідно з першою концепцією, а визначення заходів другої концепції мало низку недоліків, зокрема було переоцінено міцність стану економіки в цілому. У такому разі використання заходів фінансової стабілізації приведе до нового етапу спаду виробництва, що буде виражатися

у стимулюванні інфляції витрат та зменшить реальний обсяг доходів реального сектора економіки, а відповідно, і бюджету. У результаті вжиття таких заходів може виражатися у новій нестійкій рівновазі – депресивній стабілізації, яка зберігає інфляційний потенціал економіки. У такому разі відбуватиметься продовження деіндустріалізації національного господарства в цілому та сільського господарства зокрема, що буде супроводжуватися деградацією трудових ресурсів, зниженням якості продукції та довготривалою стагнацією кінцевого споживача.

Проблемним моментом концепції є виключення структурних елементів економічної системи на основі існуючого попиту, який не відображає реальних потреб сільського господарства у фінансових, трудових та інформаційних ресурсах [6]. Обраний режим фінансової економії посилює попитові обмеження, що приводить до примітивізації сільськогосподарського виробництва завдяки втраті доступу до наукомістких, технологічно складних виробництв. Досвід передових країн свідчить про необхідність орієнтації на «випереджальний попит» на перспективні порівняльні конкурентні переваги.

Висновки з проведеного дослідження. Структурно-модернізаційна концепція базується на поетапному підході до вирішення стратегічних завдань трансформації сільського господарства. Зокрема, потребує активізації інституційна політика держави відносно сільського господарства за

рахунок цілеспрямованого використання капіталів фінансово-промислових груп, що розширює їх вплив на формування нової структури сільського господарства в аспекті виробництва та власності. Основними завданнями постають забезпечення простого відтворення, модернізація основних галузей сільського господарства з подальшою стабілізацією внутрішніх цін на продукти харчування та промислову групу товарів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Структурні перетворення в Україні: передумови модернізації економіки / А.П. Павлюк, Д.С. Покришка, Я.В. Белінська [та ін.] ; за ред. Я.А. Жаліла. – К. : НІСД, 2012. – 104 с.
2. Структурні зміни та економічний розвиток України : [монографія] / В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т.І. Артьомова [та ін.] ; за ред. Л.В. Шинкарук ; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. – К., 2011. – 696 с.
3. Національна доктрина продовольчої безпеки України / П.Т. Саблук [та ін.] // Економіка АПК. – 2011. – № 8. – С. 3–11.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Любимцева С.В. Трансформация экономических систем / С.В. Любимцева – М. : Экономистъ, 2003. – 443 с.
6. Кухарская Н.А. Геоэкономическая трансформация промышленности Украины / Н.А. Кухарская. – Одесса : ИПРЭИ, 2005. – 209 с.